

GEÇMİŞ İLE KIYASLAMAK

Nasrettin Hoca'nın da içinde bulunduğu bir toplulukta herkes şimdiki hâlini, geçmiş yılları ile kıyaslıyordu. Biri, "Gençken tuttuğumu koparırdım, şimdi biraz yürüsem yoruluyorum." diyordu. Bir başkası ise "Eskiden gençken neler yapardım neler... Ama şimdi nefesim kesiliyor." diye sızlanıyordu. Başka biri de "Yirmili yaşlarında pintinin tekiydim, şimdi paramı istediğim gibi harcıyorum." deyip gülüyordu.

Nasrettin Hoca bu konuşmalara daha fazla dayanamadı. "Ben hiç değişmedim dostlar." dedi. "Gençliğimde neysen şimdi de öyleyim." Çevredekiler güldüler. "Aman Hocam hiç olur mu böyle şey? Bu yargıya nasıl vardın?" dediler. Nasrettin Hoca da dostları gibi güldü. Bizim evde bir değirmen var. Onu gençliğimde de kaldıramazdım, şimdi yaşlıyım, yine de kaldıramıyorum. Demek ki değişmemişim."

Canten YILMAZ
(Düzenlenmiştir)

1. Metinde geçen heceleri karışık verilmiş sözcükleri bulunuz. Bu sözcüklerin anlamını tahmin edip yazınız ve birer cümlede kullanınız.

lik
genç
fes
ne
ğir
men
de
mak
lan
sız

2. Aşağıdaki soruları metne göre yanıtlayınız. Doğru yanıtları işaretleyiniz.

- Topluluktaki insanlar neleri kıyaslıyormuş?

Şimdi ile geçmiş

Küçükler ile büyükleri

Ülkemiz ile başka ülkeleri

- Nasrettin Hoca ne söyleyince çevredekiler gülmüşler?

Değiştiğim için mutluyum.

Ben de çok değiştim.

Ben hiç değişmedim.

- Nasrettin Hoca, değişmediğini hangi araçla örnekliyor?

Araba

Çuval

Değirmen

3. Metinde geçen aşağıdaki sözcüklerin eş anlamlılarını yazınız. Numaralı harfleri kutucuklara yerleştirerek gizli söze ulaşınız.

ev	→	$\frac{\quad}{8}$ $\frac{\quad}{2}$ $\frac{\quad}{\quad}$ $\frac{\quad}{\quad}$
yıl	→	$\frac{\quad}{3}$ $\frac{\quad}{\quad}$ $\frac{\quad}{1}$ $\frac{\quad}{\quad}$
nefes	→	$\frac{\quad}{\quad}$ $\frac{\quad}{9}$ $\frac{\quad}{\quad}$ $\frac{\quad}{\quad}$
yaşlı	→	$\frac{\quad}{\quad}$ $\frac{\quad}{\quad}$ $\frac{\quad}{6}$ $\frac{\quad}{7}$ $\frac{\quad}{\quad}$ $\frac{\quad}{\quad}$
çevre	→	$\frac{\quad}{5}$ $\frac{\quad}{\quad}$ $\frac{\quad}{\quad}$ $\frac{\quad}{\quad}$
pinti	→	$\frac{\quad}{10}$ $\frac{\quad}{\quad}$ $\frac{\quad}{\quad}$ $\frac{\quad}{4}$

1	2	3	4	5	6	6	7	1	8	9	10	2	

4. Verilen harflerle başlayan ikişer sözcük yazınız.

G
E
N
Ç

5. Geçmişinizdeki ve hayal ettiğiniz geleceğinizdeki özellikleri listeleyiniz.

GEÇMİŞ

-
-
-
-
-

GELECEK

-
-
-
-
-

6. Geçmişinizdeki ve hayal ettiğiniz geleceğinizdeki hâlinizin birer resmini çiziniz.

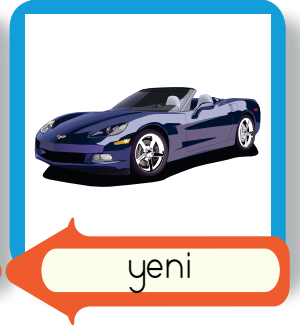
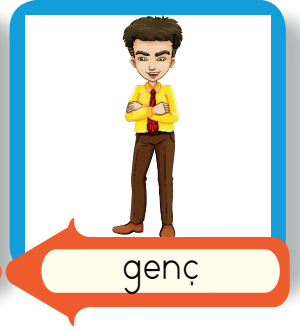
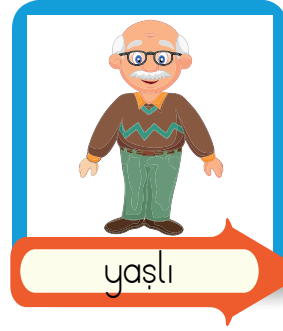
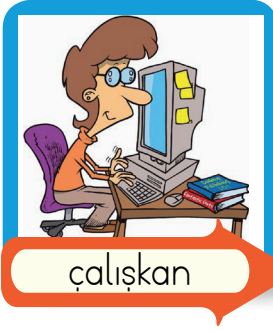
GEÇMİŞ

GELECEK

ZIT (KARŞIT) ANLAMLI SÖZCÜKLER

Anlamları birbirinin tersi olan sözcüklere **zit (karşit)** anlamlı sözcükler denir. Dilimizde, her sözcüğün eş anlamlısı olmadığı gibi her sözcüğün zit anlamlısı da yoktur.

Aşağıdaki görselleri ve sözcükleri inceleyiniz.

Etkinlik-21

Tablodaki sözcüklerin zit anlamlılarını karşlarına yazınız.

Sözcükler	Zit Anlamlısı	Sözcükler	Zit Anlamlısı
acı		kalın	
yoksul		uzak	
boş		taze	
hafif		sabah	
ileri		uyumak	
zor		dar	
barış		sevgi	

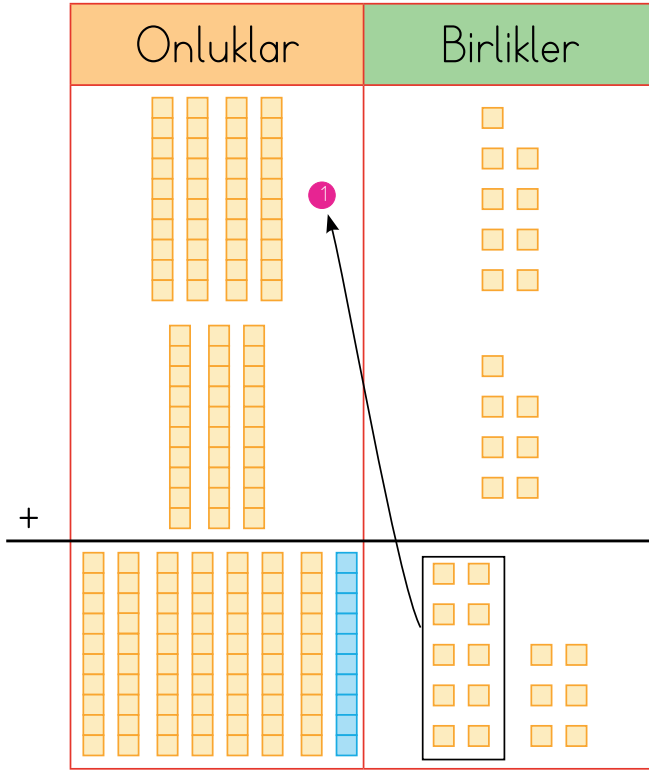
Eldeli Toplama İşlemi

- Okulumuzda bir ağaç dikme kampanyası düzenlenmiştir. Kampanyaya 49 öğrenci, 37 veli katılmıştır.

Ağaç dikme kampanyasına toplam kaç kişi katılmıştır?

Çözüm: Öğrenci ve veli sayısını toplayalım.

Onluk	Birlik
4	9
3	7
+	
8	6

$$\begin{array}{r} 49 \rightarrow 4 \text{ onluk} + 9 \text{ birlik} \\ + 37 \rightarrow + 3 \text{ onluk} + 7 \text{ birlik} \\ \hline 7 \text{ onluk} + 16 \text{ birlik} \rightarrow 1 \text{ onluk} + 6 \text{ birlik} \\ 8 \text{ onluk} + 6 \text{ birlik} \end{array}$$

Ağaç dikme kampanyasına 86 kişi katılmıştır.

BİLGİ SANDIĞI

Basamaklar toplanırken eldeler bir sonraki basamağa eklenir.

○ $58 + 27$ işleminin yapılışını inceleyelim.

Onluk	Birlik
5	8
2	7
8	5

→ 85

- Birlikler $8 + 7 = 15$ eder
 $15 = 1$ onluk + 5 birliktir.
 1 onluk onlar basamağına eklenir.
- Onluklar elde olan 1 onluk eklenir.
 $1 + 5 + 2 = 8$ onluk eder.

○ $64 + 29$ işleminde toplamın nasıl bulunduğunu

$$64 + 29 = 8 \text{ onluk} + 13 \text{ birlik}$$

$$64 + 29 = 8 \text{ onluk} + 1 \text{ onluk} + 3 \text{ birlik}$$

$$64 + 29 = 9 \text{ onluk} + 3 \text{ birlik}$$

$$64 + 29 = 93$$

$$\begin{array}{r} 64 \rightarrow \text{Toplanan} \\ + 29 \rightarrow \text{Toplanan} \\ \hline 93 \rightarrow \text{Toplam} \end{array}$$

Çözelim - Öğrenelim

Aşağıdaki tablo üzerinde verilen toplama işlemlerini yapınız.

Onluk	Birlik
4	6
3	5

Onluk	Birlik
2	9
1	8

Onluk	Birlik
3	7
4	6

Onluk	Birlik
5	4
2	7

Etkinlik-11

1 Aşağıdaki toplama işlemlerinin sonuçlarını bulunuz.

$$\begin{array}{r} 65 \\ + 17 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 74 \\ + 18 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 48 \\ + 16 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 64 \\ + 28 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 59 \\ + 25 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 39 \\ + 15 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 73 \\ + 17 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 58 \\ + 34 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 32 \\ + 29 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 65 \\ + 28 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 36 \\ + 19 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 25 \\ + 38 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 27 \\ + 39 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 42 \\ + 49 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 47 \\ + 36 \\ \hline \end{array}$$

2 Aşağıdaki toplama işlemlerini yapınız. Toplamları istenen şekilde sıralayınız.

$48 + 36 = \dots\dots\dots$

$29 + 14 = \dots\dots\dots$

$56 + 17 = \dots\dots\dots$

$\dots\dots\dots > \dots\dots\dots > \dots\dots\dots$

$28 + 26 = \dots\dots\dots$

$37 + 19 = \dots\dots\dots$

$53 + 37 = \dots\dots\dots$

$\dots\dots\dots < \dots\dots\dots < \dots\dots\dots$

$19 + 27 = \dots\dots\dots$

$35 + 16 = \dots\dots\dots$

$42 + 18 = \dots\dots\dots$

$\dots\dots\dots > \dots\dots\dots > \dots\dots\dots$

Üç Toplananlı Toplama İşlemi

- Bülent, öykü kitabının ilk gün 15 sayfasını okudu. İkinci gün 21 sayfa, üçüncü gün 23 sayfa daha okudu. Bülent, üç günde kaç sayfa kitap okumuştur?

Çözüm: Birinci, ikinci ve üçüncü gün okunan sayfa sayılarını toplayalım.

1. yol

$$\begin{array}{r} 23 \\ 21 \\ + 15 \\ \hline 59 \end{array}$$

2. yol

$$\begin{array}{r} 23 \quad 44 \\ + 21 \quad + 15 \\ \hline 44 \quad 59 \end{array}$$

3. yol

$$\begin{array}{r} 21 \quad 36 \\ + 15 \quad + 23 \\ \hline 36 \quad 59 \end{array}$$

Bülent, üç günde 59 sayfa kitap okumuştur.

- Aşağıdaki toplama işlemlerinin yapılışını inceleyiniz.

$41 + 23 + 12$ işlemini yapalım.

1. yol

$$\begin{array}{r} 41 \\ 23 \\ + 12 \\ \hline 76 \end{array}$$

2. yol

$$\begin{array}{r} 41 \quad 64 \\ + 23 \quad + 12 \\ \hline 64 \quad 76 \end{array}$$

3. yol

$$\begin{array}{r} 23 \quad 41 \\ + 12 \quad + 35 \\ \hline 35 \quad 76 \end{array}$$

BİLGİ SANDIĞI

Üç toplananlı toplama işlemlerinde farklı yöntemler kullanılsa da toplam aynı olur.

BİLGİ SANDIĞI

Toplama işleminde toplananların yerlerinin değişmesi toplamı değiştirmez.

Etkinlik-12

1 Aşağıdaki toplama işlemlerini yapınız.

$$\begin{array}{r} 42 \\ 24 \\ + 15 \\ \hline \dots \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 24 \\ 42 \\ + 15 \\ \hline \dots \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 13 \\ 28 \\ + 34 \\ \hline \dots \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 38 \\ 25 \\ + 19 \\ \hline \dots \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 19 \\ 25 \\ + 38 \\ \hline \dots \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 37 \\ 32 \\ + 26 \\ \hline \dots \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 32 \\ 26 \\ + 37 \\ \hline \dots \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 20 \\ 16 \\ + 38 \\ \hline \dots \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 48 \\ 17 \\ + 12 \\ \hline \dots \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 17 \\ 12 \\ + 48 \\ \hline \dots \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 25 \\ 16 \\ + 24 \\ \hline \dots \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 42 \\ 15 \\ + 24 \\ \hline \dots \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 34 \\ 23 \\ + 18 \\ \hline \dots \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 15 \\ 25 \\ + 35 \\ \hline \dots \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 41 \\ 24 \\ + 15 \\ \hline \dots \end{array}$$

2 Aşağıdaki toplama işlemlerinde toplamı bulunuz.

$$45 + 22 + 13 = \dots\dots\dots$$

$$38 + 34 + 11 = \dots\dots\dots$$

$$36 + 25 + 12 = \dots\dots\dots$$

$$41 + 35 + 13 = \dots\dots\dots$$

$$14 + 16 + 43 = \dots\dots\dots$$

$$24 + 16 + 21 = \dots\dots\dots$$

DÜŞÜNELİM

- İhtiyaç, istek, duygu, düşünce ve itirazlarımızı karşımızdakine nasıl ifade etmeliyiz?

Ahmet'in mahallesinde adı Arif olan yaşlı bir amca yaşardı. Arif amcanın evi çeşitli meyve ağaçlarının bulunduğu bir bahçe içindeydi. Ağaçların meyveleri büyümeye başladığında Arif amca bahçesinde oturur, meyve almak için izinsiz giren çocukları bastonu ile kovalardı. Mahallenin çocukları, Arif amcaı huysuz, sinirli ve paylaşmayı sevmeyen cimri bir insan olarak görürlerdi.

Bir gün yine mahallenin çocukları toplanmış, Arif amcanın bahçesindeki ağaçlardan meyve alabilmek için nasıl bir plan yapabileceklerini tartışıyorlardı. O sırada Ahmet, arkadaşlarının yanından ayrıldı. Arif amcanın bahçe kapısını çaldı ve arkadaşlarının şaşkın bakışları altında bahçeye girdi. Çocuklar, korkulu gözlerle bahçe kapısına bakıyorlardı. Her an Arif amca, Ahmet'i bahçesinden bastonu ile kovalayabilirdi. Oysa bahçeden bağışmalar, sinirli sözler yükselmüyordu. Birkaç dakika sonra Ahmet, kucağında meyveler ve yanında Arif amca ile arkadaşlarının yanına geldi. Arif amca çocuklara, "Çocuklar, bahçeme benden izinsiz girip meyveleri almaya çalışmak yerine Ahmet gibi nezaket gösterip benden meyve vermemi rica etseydiniz size de istediğiniz kadar meyve verirdim." dedi.

Çocuklar yaptıkları hatayı anladılar ve verdiği meyveler için Arif amcaya nezaket gösterip teşekkür ettiler.

BİLGİ SANDIĞI

“Lütfen, rica ederim, teşekkür ederim, özür dilerim...” gibi ifadeler kullanarak karşımızdakileri kırmadan veya nezaket kuralları çerçevesinde isteklerimizi, ihtiyaçlarımızı, duygu ve düşüncelerimizi, itirazlarımızı açık ve net olarak söylemeliyiz.

★ Etkinlik-15

Aşağıda verilen durumlarla ilgili sorulara, nezaket kurallarına uygun yanıtlar veriniz.

»»» Ellerin dolu ve yere düşürdüğün kitabını almak istiyorsun. Karşıdan gelen arkadaşından nasıl yardım istersin?

.....

»»» Bahçede koşarken tanımadığın bir çocuğa yanlışlıkla çarptın. Çarptığın çocuğa ne söylersin?

.....

»»» Kalemimi evde unuttuğün için arkadaşın kalemlerinden bir tanesini sana verdi. Arkadaşına ne söylersin?

.....

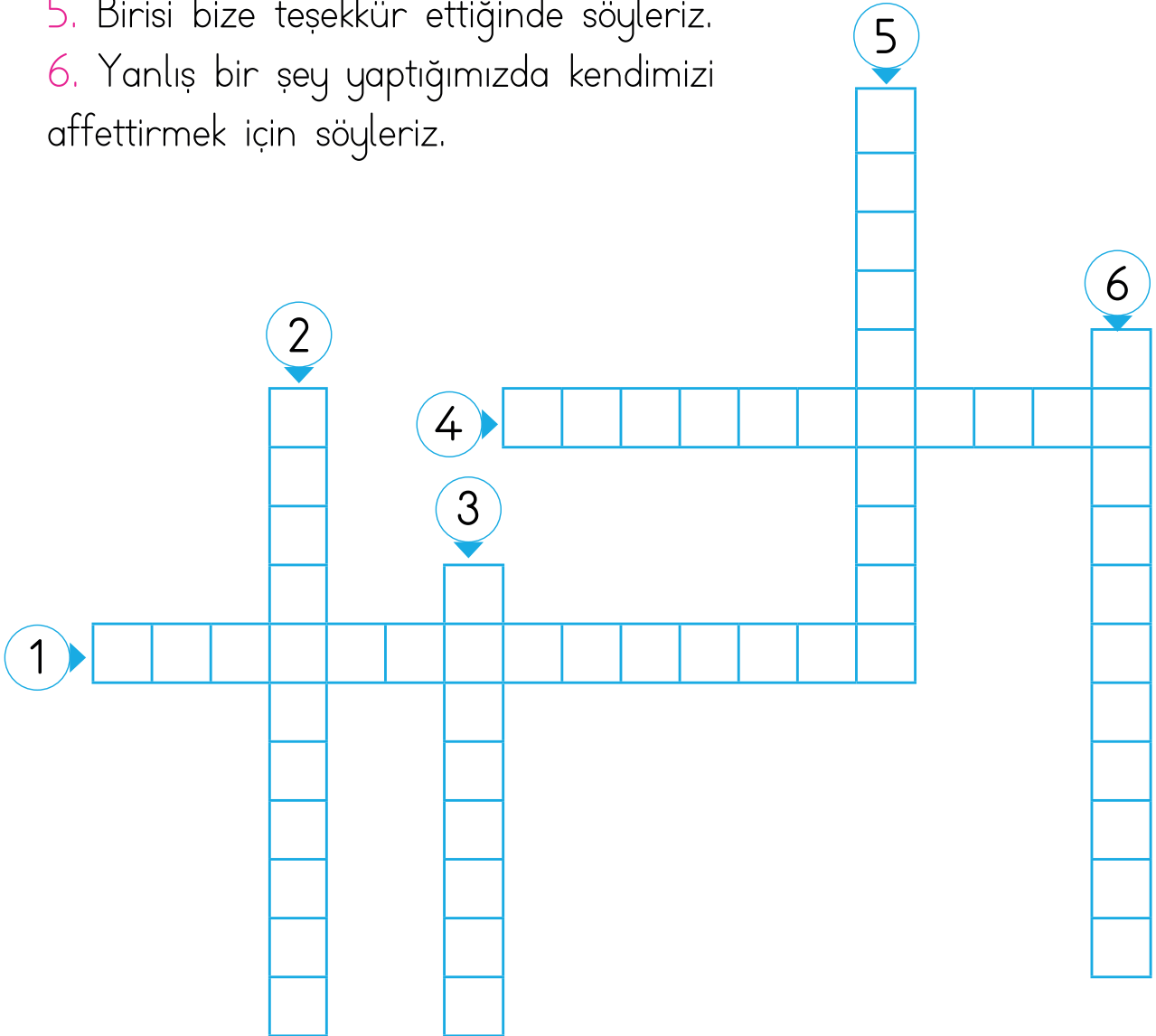
»»» Arkadaşların yağmur yağarken bahçede top oynamaya karar verdiler. Sen ise bu kararı doğru bulmadığın için itiraz etmek istiyorsun. İtirazını arkadaşlarına nasıl ifade edersin?

.....

★ Etkinlik-16

Aşağıdaki bulmacayı çözünüz.

1. Arkadaşımız bize yardımcı olduğunda ona söyleriz.
2. Akşam yemeğini yedikten sonra annemize söyleriz.
3. Sabah sınıfa girdiğimizde arkadaşlarımıza söyleriz.
4. Evimize gelen misafirlere söyleriz.
5. Birisi bize teşekkür ettiğinde söyleriz.
6. Yanlış bir şey yaptığımızda kendimizi affettirmek için söyleriz.

★ Etkinlik-17

Aşağıdaki ifadeleri uygun nezaket sözleri ile eşleştiriniz.

Arkadaşımızdan yardım isterken söyleriz.	a	Afiyet olsun.
Okul çıkışı arkadaşımıza söyleriz.	b	İyi geceler.
Yemek yerken gördüğümüz arkadaşımıza söyleriz.	c	Rica etsem.
Yatarken ailemize söyleriz.	d	İyi günler.

★ Etkinlik-18

Bir gün boyunca okulda, evde ve sokakta sizin kullandığınız ve başkalarından duyduğunuz nezaket sözcüklerini yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....